

Zarandul

ORGAN INDEPENDENT — CULTURAL, ECONOMIC ȘI DE INFORMAȚII — DIN VALEA CRISULUI ALB

APARE SUB CONDUCEREA UNUI COMITET
REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA:
BRADABONAMENTE: 100 lei anual, 6 luni 60 lei
Instituționi și bănci 150 lei
Muncitorii minieri și muncitorii agricultori 50 leiAPARE ÎN FIECARE JOI
Redactor responsabil: G. E. CAMBER

Realizări gospodărești și edilitare, în ultimii doi ani, în plasa Brad

I.

Credem că nu este inutil și năr strica nimănui faptul de-a cunoaște străduințele și realizările obținute în anii din urmă, în materie de gospodărie și opera constructivă, în plasa noastră. Este chiar o datorie a noastră de-a ne cunoaște plasa, comunele care o compun și a ne da seama de progresul sau regresul lor.

Există cetățeni în Brad, cari luni, și nu exagerăm spunând, ani de zile, nu se deplasează până într-o comună învecinată. Rândurile de mai jos le va prezenta o cunoaștere, măcar sumară, a situației actuale, pe care o pot verifica la fața locului.

În plasa noastră sunt, în total 146 km. șosea comunala și județeană. Această lungime a fost reparată complet, costând pietrișul și piatra întrebuințată 3.145.074 lei, din care suma Statul a contribuit cu 1.201.435 lei.

S-au făcut practicabile șoselele și se poate circula chiar cu automobilele prin comune, cari până acum nici nu văzuseră astfel de vehicule. Complect reparate sunt șoselele din Blajeni, După-piatră, Stânișa, Crișcior, București, Luncașul de Jos, Curechiu, precum și cele din regiunea Bâlgiș. Unele din aceste comune — au avut, cea mai mare dorință colectivă, să aibă drumuri bune, și îată că măsura achitării restanțelor de impozite, circa 2.000.000 lei, prin lucru la șosele, precum și dărmicia Statului, le-au satisfăcut această dorință.

Șosele noi s-au construit 8 ½ km., în comuna Rovina, 3 Km. în Stânișa și 1 ½ Km. în Sâliște. Au costat 661.757 lei, la care suma Statul a contribuit cu 120.000 lei, iar comunele, lucrând în contul restanțelor impozitelor, cu 541.757 lei.

Desigur că, aceste realizări sunt imbecurătoare și am fi nedrept dacă alături de cei care au contribuit cu banii și brațele, n'am aminti și munca organelor ad.-tive: pretor și notari, precum și a Serviciului drumurilor, cari toți și-au făcut datoria.

În construcția șoselelor noi și în repararea celor vechi s'a simțit nevoie de a se construi și poduri noi și anume: în comunele Valea Bradului, Crișan, București, După-piatră, Rovina și Zdrapți.

La construirea lor a contribuit, pentru primele două, d. deputat dr. Tisu cu 9.000 lei, iar pentru celelalte s'a cheltuit și lucrat în contul restanțelor de impozite circa 135.000 lei. Pentru repararea celor din Crișcior, București, Curechiu și Zdrapți s'a cheltuit 9.000 lei.

Nici școala n'a fost neglijată. În limita posibilităților financiare s'a ridicat 10 școale noi, care, unele, sunt terminate, iar altele în curs de construcție. Îată comunele, care se mandresc cu localuri noi de școală: Valea Bradului, Târățel, Crișcior, Ormindea, — terminate, — costând 1.275.000 lei, la cari Statul a contribuit cu 181.000 lei — pentru cele din Valea Bradului și Ormindea, — iar restul fiind suportat de comune și Soc. „Mica”.

Sunt în construcție la Meseacă, Curechiu, Stânișa, Bâlța, Hărțăgani și Trestia, la cari contribuția Statului până azi este de 565.000 lei. Restul îl-au suportat soc. „Mica” și Comunele.

S'au reparat clădirile școlilor din București, Zdrapți și Băjeni, în valoare de 30.000 lei.

Nu pot închide acest capitol al școlii fără a-mi sărbători admirația — pe lângă cea față de Stat, comune și Soc. „Mica” — și față de majoritatea invățătorilor, care au luptat

din toate puterile să ridice această instituție sănătă a culturii și a lumini în comunele lor, alături de munca brută depusă de săteni cu brațele și vîtele.

Îată ce s'a putut realiza, în acest domeniu, prin înțelegerea și tragerea de înimă a conducătorilor și conduceșilor. Pot servi multora ca exemplu.

In numărul viitor ne vom ocupa despre biserici, case comunale și alte lucrări publice.

M. B.

Armatele abisiniene pregătesc ofensiva

Rasul Seyum în fruntea unei armate de 600 mii de oameni

Rasul Seyum a organizat o triplă linie de apărare în munți la nord de Addidahne. Pozițiile au fost fortificate, piscurile dotate cu artilerie anti-aeriană și toate înălțimile de pe acest sector organizate pentru rezistență invinsă împotriva înaintării italienilor. Pozițiile sunt acum ocupate — după date furnizate de însăși comandamentul abisinian — de 600.000 de oameni. Se prevede o mare bătălie. Numărul de oameni cari n'a transmis, este probabil o eroare, deoarece pare exagerat.

Știri diferite

Botezul „Romilor” la Giurgiu. La Giurgiu, Patriarhul Miron Cristea a celebrat cununia a trei sute perechi, cari trăiau în concubinaj. Cu această ocazie au fost botezați optzeci romi mohamedani

Duminică 27 Oct. împlinindu-se 17 ani dela proclamarea independenței Cehoslovaciei, în București, s'a sărbătorit cu deosebită solemnitate acest eveniment.

La o vânătoare — organizată de câțiva prieteni și prietene, în jud. Vlașca, au împușcat un pădurar, care era într-o tufă și-și alegea nucle pentru a le duce acasă, fiind luat drept iepure. Nenorocirea vine când nici nu te gândești.

Tribunalul din Deva a condamnat pe comunistul Nemes Iosif la 5 luni închisoare și 5000 lei amendă.

În Basarabia de Sud au trecut mai bine de două sute de zile de când n'a mai plouat. Jalea și amărciunea s'a coborât nu numai în sufletul săteanului, care n'a sămănat nici un strop de grâu, dar și în sufletul blânelor animale, cari nu mai au nici un pic de fân pentru a-și potoli foamea.

Gazetele ne aduc știrea că s'a vândut la târg, o vacă cu 80 lei.

Bătaia lui Dumnezeu nu altă ceva.

Femeia Rozalia Crișan, în vîrstă de 32 ani, din comuna Silvașul de Jos, de lângă Hațeg, s'a spânzurat într-o noapte pe un arbore din pădurea de lângă comună. Cauza ce a determinat-o să recurgă la acest act desprăut nu se cunoaște.

La Iași a fost prins și împușcat fiorosul criminal Caciuc.

Pe când era dus sub excortă, în lanțuri, Caciuc a incercat să fugă. Dar soldatul l'a întinut bine; și în urma unui foc de armă banditul și-a dat sfârșitul.

Mitropolit al Bucovinei a fost ales P. S. Sa Episcopul Visarion Puiu al Hotinului. Instalarea înaltului erarh se va face în cursul lunii Noemvie la Cernăuți.

Luni dimineață începe în toată țara plata funcționarilor publici pe luna Oct.

O disp. lăudabilă

Zilele trecute s'a întocmit regulamentul intern al Soc. „Mica”. Printre alte dispoziții lăudabile, trecute în regulament, Direcționea Societății, la sugestia d. ing. Rizescu a inscris în reg. un aliniat, prin care se hotărăște că la Soc. „Mica” nu se va mai primi nici un muncitor care nu știe carte. Trebuie să aibă cel puțin 4 clase primare. Îată cum știe Soc. „Mica” să sprijine efectiv strădania d. Ministrul al școalelor și al tuturor bătrânenilor de bine, cari doresc înaintarea prin cultură a neamului nostru.

Ce bine ar fi pentru noi toți — dacă toate soci. particulare ar adopta dispoziția unei Micei. — Numărul analfabetilor ar scădea semnificativ. Dar știm că la cele mai multe primează interesul personal.

Holărărea Soc. „Mica” trebuie cunoscută și de d. Ministrul al școalelor.

Infăptuirile frumoase trebuie cunoscute de toată lumea.

Către prieteni noștri abonați la gazeta „Zarandul”

Mai sunt două luni până ce gazeta „Zarandul”, împlineste trei ani și de când cei mai mulți abonați au primit gazeta regulat. Dar cu părere de rău trebuie să constatăm, că n'au ținut socoteală de cheltuelile ce avem și nici până astăzi n'au binevoit a ne trimite neînsemnatele sume ce ne dătoresc.

Facem dar un călduros apel iubișilor noștrii abonați rămași în urmă cu plata abonamentelor, aceștia cari au primit și n'au plătit, cum și acelora ce doresc a continua cu abonamentul să se grăbească a ne trimite neînsemnatele sume ce ne dătoresc, deoarece numai așa vom putea aduce noui îmbunătățiri gazetei.

Nefiind decât o chestie de cinste din partea d-lor, suntem încrezători că apelul nostru nu va rămâne fără răsunet și că toți abonații, cari din scăpare de vedere, n'au achitat abonamentele, se vor grăbi a ni le trimite cât mai curând.

Politica!...

La Sighet și la Turnu-Severin s'a ținut adunări politice. S'a adunat sătenii, cari au fost îmbătați cu apă rece, li s'a spus verzi și uscate; și la urmă, ca adunarea să-și capete importanța cuvenită, să atragă atențunea și a șefilor dela București, potăile au pus la cale în Sighet să devasteze casele politicianilor din partidele opuse, să spargă capetele, cari nu vor să adopte programul lor; ba mai mult, s'a tras și focuri de armă.

La Turnu-Severin — s'a întâmplat lucruri și mai grave: a fost omorât un parlamentar.

Lucruri aproape de necrezut! Și totușă așa s'a întâmplat.

Iată unde duce politicizarea satelor.

Politica are să ne mănușcă capul, dacă nu ne vom desmetici c'un ceas mai de vreme.

Intrunirea membrilor „Frontului Plugarilor din Tebea”

Duminică, în 26 Oct., a fost la Tebea intrunirea membrilor organizației — „Frontului Plugarilor”.

Dela centru au fost: d. avocat Filimon, d. Gula, etc. Au luat parte vreo 20—30 săteni din satele din Zarand. S'a ținut vorbiri, s'a adus invinuiri, s'a făcut promisiuni...

Ca la orice intrunire cu caracter politic.

„Vrem să venim la putere și veți vedea ce putem face” — a spus d. Filimon. Așteptăm și noi...

Dar la această intrunire s'a făcut și personalitate. După ce au fost atâcați preoții și învățătorii, pentrucă nu vor să înțeleagă nici în ruptul capului programul d. Filimon, d. sa s'a oprit asupra preotului din Tebea, d. Tisu, d. dr. C. Glava, și soc. „Mica”, asvârlind la adresa fiecăruia cuvinte veninore.

...Trebuia să spună eava d. Filimon; deacea s'a depăsat până la Tebea.

Rubrica cercetașilor

CENTURIA IV. „MICA” BRAD.

Cercetași vechi și noi.

Cu încuiințarea Pr. Protopop, am desemnat pe lizițera de Sud a cimitirului — acolo unde am facut întâi exercițiile de semnalizare — croind o alei pentru pomi fructiferi, care la vremea ei va purta numele: „Alea cercetașilor Dir. gen. Ioan Giugurtă”.

Insoțit de unii din camarași, am trăsat și jalonat deja poziția gropilor, lăsând semne.

Vă rog ca fiecare să și i-a sarcina să desăvârșeasca câte una din ele în dimensiunile următoare:

50 x 60 cm. diametrul largimei;
25 x 30 cm. adâncimea ei.

Pomișorii îi voi procura ei; dar fiecare va face un băjt, ca bastonul cercetașesc (tutore) pentru a legă după plantare pomul de el.

Grăbiți-vă, timpul plantării care acum e cel mai bun, va trece foarte curând.

Sănătate,

Fata minierului

— Continuare —

Mă obișnuitsem foarte mult cu vizitele lui Emil și ce momente fericite trăiam în prezența lui. Restul vieții eram streină față de toți, invidiată de toți și în față tuturor, nu eram decât „fata minierului”.

Cât de greu duceam restul vieței. Veșnic preocupată cu nevoile familiei și veșnic luptând cu mizeria. Viața era foarte scumpă, tata n'avea alt venit decât plata dela mină, mama — val... căt e de dureros să vorbesc despre mama — cheltuia și ultimul ban, de multe ori pentru pâinea zilei, numai pentru a-și satisfacă viațul beției... și — mi-e groază să spun — căte lucruri urăte se petreau în casa noastră...

Nu le vedeam, dar le înțelegeam, și lumea... lumea vorbea cu invidie de tot ce se petrecea la noi în casă.

Micul meu camarad.

In vederea progresului instrucției și a pregătirei a-i fost numit șef al patrulei No.... Te rog să activezi cu toată puterea entuziasmului vârstei tale. Te rog din inimă, să activi fară odihnă. Nu vei negi jura datoria carrei. Art. 9 din lege pune precis datoria carrei și pretinde învățătură prin excelență nu de măntuială, i-a deci amintă! Pentru ea orice își voi erta. Dar te rog să nu-ți vie în minte să simulezi vre o dată, astă nu-i ertat cercetașul; și m-ar răni în suflet!

Doesc să-ți a fi în mâna camarazii din patrula. Te fac răsunător de lipsa lor, deci este obligat să-i strângi la locul de adunare, să le ai apelul făcut când vîi cu ei la front. La exerciții te prezintă cu absențe motivate; nu-i ertat nimănui să lipsească mai ales dela Sfânta biserică. Îngrijești de starea lor sănătății, de curățenia trupului și a hainei.

Recunoști, pentru moment avem multe neajunsuri de întâmpinat, până vom cucerii locul nostru, pe care însă trebuie să-l merităm. Dar tocmai astă, va fi piatra noastră de încercare, iar în alta ordine de idei, nici un lucru nu e greu „daca voești, vei putea”

Trebue să te îngrijești în amănunte: de ținută, punctualitatea și disciplina soților (condușilor) tăi. Ei trebuie să fie veseli, dar nu lărmuitori, lăinci și sgomotoși. Trebuie să fie gata la ori ce, fară ezitare, să ra murmur sau figuri nemulțumite, disperate și mai ales destrablate de obrăsnicie.

Cuvînțioși și cuminți să fie până la admiratie. Să stea lumea în loc și să-i privească.

Veji îsbândi față de ei prin bunătate, răbdare, neșovaire și mai ale prin exemple frumoase. Voi șefii să fii de exemplu în față lor. Eu va voi sta în ajutor. Ambiționează să fii de exemplu în față condușii lor tăi. Eu va voi recunoaște toată munca și tot meritul. Dar pentru astă, numai purtarea voastră exemplară, mă va susține,

Nu uități, capul nostru e tubul nostru Rege Carol II, și ilustrul Său frate A. S. R. Prințipele Nicolae a României și că Măria Sa Voievodul Mihai de Alba-Iulia, este fruntea cercetașilor. Fiți mândri!

Traiască Regele, Traiască Patria.

Sănătate,
Lt. Radovici

Croitoria „Lumii Elegante”

V. LUPU, BRAD.

Se mută cu data de 1 Nov. în clădirea d. I. ZÂRNA,

vis a-vis de fostul său atelier
Piața Avram-Iancu.

Tot odată rugăm pe onorata noastră clientelă, să facă comenziile din timp, nu prea în apropierea Sf. Sărbători, ca

să le lucrăm în bună condiționă.

Știri din Zarand

— De câteva timp bântue în ținutul nostru scarlatina. Epidemia face ravagli mai ales între copii de școală.

La Valea-Brad s'a anunțat până acum două cazuri de scarlatină.

Nu știu dacă nu greșesc desvăluind acest mister și altora. O fi păcat, dar îl spun fără înjurj.

Știu că toate mamele sunt foarte bune, că au ținut pe geaunchii lor gerile lumei și că sunt atât de frumos cântate de poeți... ah... dar mama mea... n'a fost ca celelalte mame...

Cât mi-e groază să mă gândesc la tot ce se petrece și se vorbea despre casa noastră.

Și pentru toate asta, numai eu sufeream, eu fata sărmanului minier...

II.

Datorită neîntrecutului filantrop, directorul minei, am căpătat serviciu la societate și aşa puteam să mai fac față mizeriei.

Lumea pe căt mă admira pentru munca ce-o făceam, pe atât mă imvidia și când auziam zicându-mi „fata minierului”, vedeam toată mizeria de-acasă, vedeam pe mama bolnavă, pe tata bătrân și muncind din greu în fundul minei și peste tot numai mizerie și ruină, și o fată nevinovată, suferind singură pa lume...

Eternul renegat.

Rare sunt acțiunile de subordonare a unui popor în care să nu joace un rol important trădarea. La popoarele cu nivel civilizat scăzut, ambicioase și luptele dintre conuciatori și triburi sunt atât de animale, încât una sau mai multe dintre părți se pun adesea în slujba adversarului străin. Imperialismele și-au dat perfect seama de acest lucru și au luat atitudinea nimerită în consecință. Astăzi, preceptul latin, „divide et impera” e în fruntea armelor întrebuințate pentru acțiunile de cucerire. Rezultatele practice ne sunt demonstate cu regularitate de evenimente. În India, dominația engleză ar fi imposibilă dacă nu s-ar desfașura luptele religioase care paralizează orice încercare de acțiune antibrățanice. În Arabia, pseudo-regii diferiți lor state nu sunt decât agenții capitalului englez. E suficient să arătăm pe Feysal al Irakului care s'a luptat timp îndelungat cu mișcarea pan-arabă a sașilor. Evenimentele în curs au mai provocat două trădări. Una de mare importanță cealaltă numai o demonstrație, totuși concludentă. Rasul Gugsa l-a trădat pe negus, pentru că îi pismuște tronul. Preferă deci să se umilească în fața italienilor, cu speranța că va putea deveni succesor la un tron fictiv și iluzoriu, sub călcăiul strălucitor al dictatorului italian. Dar mai semnificativă este, trădarea desgustătoare a artistei parisiene Josephine Baker. Josephine Baker are pielea maslinie, o culoare pe care nopțile albe dela Folies Bergères nu au putut-o decolora. Dansurile negre, cu care artistă s'a lansat, nu interesează, pentrucă ele nu implică o cunoștință națională adecuată. Astăzi negra nu trăește așa cum ar trebui durerile și mizerile poporului său. Parisul a făcut-o să uite desigur cumpăta mizerie din Harlemul new-yorkez, care a fost precedată de perfida exploatare a albilor. A uitat negustorii de sclavi cării îi purtau conaționalii peste mări și fări, silindu-i să prezeze munci supraomenești, gratificându-i totuși cu un dispreț suveran.

Astăzi, Josephine Baker, a devenit subit, îndrăgostită de binefacerile regimului fascist din Italia și moare de dorul, să vadă steagurile fasciste fălfăind peste ținutile Abisiniei. Pentru a ajunge la acest rezultat ea nu pregetă să sacrifice milioane de negri nevinovați, lăsându-i gazați de armele progresului fascist. După cât se știe, noile idei politice nu i-au cauzat negresei din senin. A trebuit să intrevie, nu știm când actualul ei culegător de grații, care din întâmplare e italian și fervent admirator al lui Mussolini, pentruca Folies Bergères să emane idei politice. Natural, influența politică este prea restrânsă pentru vreuna din părțile interesate în actualele conflicte internaționale să fie influențată. Gestul artistei este însă semnificativ și desenează pe eternul renegat.

Laura Tudor

Trăim în țara aurului și în regiunea cea mai bogată și — poate — pentru aceasta e atât de multă mizerie și e atât de scumpă viață.

Cine și-a aplecat urechia la țărani satelor din imprejurimi? Tare-i scumpă mămliga, în țara aurului și mămăglie...

*

Spre apus de casa noastră, între ruinele unei clădiri, trăia o bătrână cerșetoare, care pe vremuri fusese cea mai bogată din imprejurimi, dar totuși pierduse numai din cauza desfrâului ce domnea în acea casă.

Amândoi bătrâni și mai presus de toate, soțul ei era un pasionat cartofor. Sfârșitul a fost că el s'a împușcat, după ce perduse la cărti și casa.

In partea de răsărit, e impozanta clădire a unui mare reutier. Ce lux orbitor și cătă bogăție e la dânsul!

Dar pe căt de bogat, pe atât de sgâr-

O vizită la Maglavit

(Continuare)

— Copilul Tanasie Cristea nu mai este orb. —

Prin voința lui Dumnezeu, păstorul blânderelor oî — e vorba de Petrace Lupu, — a realizat în cuprinsul câtorva luni, ceea mai mare adeziune populară din căte s'au cunoscut vreodată. Toate satele au pornit să îngenunche la locul mărturisit de el și nimeni din cei care poartă noblețea de sânge și credință a românismului, n'a gândit să hulească pe ciobanul lui Dumnezeu. Petrace Lupu a prins altoi în inimile mioanelor de credincioși. El a intrat în iubirea și respectul nostru și este un punct de înalțime cu care spiritualitatea noastră se foosește. Atunci, cu ce drept și cine justifică îndrăsneala unei prese scrise de năvalitorii perciunați — în fruntea căreia stă ziarul jidovesc „Zorile”. — de a defăima zilnic pe păstorul ce ne este atât de scump? Dar — și aceasta în spre rușinea noastră — este trist faptul că cele mai josnice atacuri s'au îndreptat asupra Maglavitului și nimeni nu se sesizează de campania nefasta ce o duce zilnic ziarul jidovesc „Zorile”. Dar, în ciuda acestora atacuri, minunile săvârșite în satul sfânt, cresc pe zi ce trece.

COPILUL TĂNASIE CRISTEA NU MAI ESTE ORB

Impresionat de cele văzute la locul sfânt, rătăcesc prin g'ostă de pelerini. Pașii

ma conduc spre un grup de credincioși, a căror port îmi indică ființul. Erau din Dobrogea. În mijlocul lor, femeia Maria Cristea din com. Caruialu jud. Căiacra, ținea de mână pe micul Tanasie de 3 ani, — orb din naștere — care în acea zi (10 Sept. a. c.) pentru prima oară a văzut soarele și pe aceia la care îi zicea mamă. Imediat este imposibil a descrie bucuria mamei, de acum fericită, văzând că odrasla ei se poate bucura de binefacerile ochilor sănătoși. De azi înainte Tanasie nu mai este orb. Vesta minunei s'a răspândit fulgerator. Fiecare pelerin căuta să controneze vederea copilului, oferindu-i diferite obiecte. Copilul întindea mână, le lăua, însă nu șia ce sunt. De fiecare dată intervenea fericita mama, ce în cuvinte de slava preamărea puterea Dumnezeiască. În culmea fericirii femeia Maria Cristea exclamă: „Voi să pe acest loc sfânt încă trei săptămâni, ca să mi rog Tatului din ceruri”.

Ce știință nu putuse face, Tatul din ceruri însăptuise. Micuțul Tanasie de acum nu mai este orb.

St. Dumitrescu

(va urma)

N. B. În numărul viitor: „Nic. Dragomir din Roșia Săsească (jud. Sibiu), vine sprînjinit în cărți și pleacă pe picioare.

Așa da!...

Primarul Capitalei, d. Donescu, a dat o ordonanță, prin care fixeză prețul pâinei negre la 5 lei kgr., fără nici o toleranță. În cazul când muncitorul nu va găsi pâine neagră la brutării, vor cere pâine albă pe același preț.

Iată o sugestie bună și pentru d. Bocăescu, primarul orașului nostru. Pâinea, alimentul absolut necesar, a ajuns să fie speculată în Brad fără nici un pic de jenă. Kg. de pâine neagră costă 7 lei, și cea albă 8 lei. Așteptăm, și-l vrem pe d. Bocăescu să fie și pe acest teren tot așa de energetic, ca și în chestiunile de urbanistică și edilitate. Săracii îl vor binecuvânta.

CINEMA „ORIENT” BRAD

In ziua de 3 Noemvrie
se va rula

„Cibi”

Ştrenghărița (Csibi der Fratz)

cu: Franz'ka Gál, Leopoldine Konstantin, Herm. Thimig, Ant. Edhofer, Tibor v. Halmay, Theo Lingen.

Regia: M. Neujeld. Muzica: Brodsky

cit. Dacă te-ar fi văzut că mori de foame la ușa lui, nu îți-ar fi dat o bucată de pâine. Și n'avea nici un copil. Toată avereia trebuia să rămână unui nepot care trăia la Paris în și mai mare lux.

Ce ți-i și norocul în lumea astă!...

Despre vecinul nostru, se povesteau lucruri nemai auzite. Se spunea că era fețiorul unei servitoare dela curtea unui mare proprietar din vechiul regat. Mama lui fusese o femeie foarte frumoasă și se spune că ar fi avut legături cu acel proprietar; și că din dragostea lor, ar fi venit pe lume rentierul de astăzi. Acel proprietar neglijă foarte mult administrarea moșiei, aşa că servitoarea lui, avea grija să strângă banii. Când fiul ei crescu mare, începu să administreze moșia și cu această ocazie, putea să fure din venituri. Proprietarul, neavând nici un moștenitor, mai târziu, vându toată moșia nouului administrator, rentierul de astăzi. Mai târziu cumpără și alte moșii și astăzi trăiește

OFICIUL PAROH AL ORT. ROM. LIAUT.

Nr. 53. 1935.

Publicație de licitație

Parochia ort. rom. din Liauț, în baza aprobului Vener. Consiliu Eparchial Arad cu No. 5624-1935, publică spre cunoștință generală că în ziua de 3 Noemvrie 1935 la ora 10 1/2 vine spre exploatare pădurea bisericiei ort. rom. din Liauț. Licitația se va întâlnea la școala primăriei din Liauț. Ofertele se vor întâlni în scris. Oficiul Parochial din Liauț, până în 2 Noemvrie 1935 la ora 6 seara.

In ziua de 3 Noemvrie, după terminarea cu ofertele, se va continua vânzareaprin licitație verbală.

Prețul de strigare este 30 Lei de un metru lemn de foc.

Toate condițiunile speciale de vânzare, exploatare și plată se pot vedea în oarele de oficiu la parochia din Liauț și la Ocolul Silvic din Baia de Criș.

Liauț, la 26 Septembrie 1935.

IOAN LEUCEAN preot, pres. cons. paroh.

De închiriat

SUSANA MANIU
(casa fost „Hotel Transilvania”)
sus la etaj.

bine, numai din venituri, alături de-o femeie foarte bogată, dar atât de urâtă, că nu iese niciodată din casă.

Câtă diferență între vecinii mei!...

Dacă l-ai fi întrebat pentru cine strângă atâtă avere, sigur că n'ar fi putut răspunde.

Dar goana după bogăție și setea după bani, e foarte mare...

III.

Nu trecuse un an de când cunoșteam pe Emil și lucrurile mergeau foarte rău în familia noastră.

Tata era bătrân și veșnic la lucru, iar mama bolnavă.

Frații mai mici nu făceau altă ceva, decât să ceară mâncare.

Iarna, cel mai mare dintre frații, răci atât de tare, că, după câteva săptămâni de suferință, muri.

Era o noapte friguroasă de iarnă. Tata nu era acasă, iar mama bolnavă.

Curagiosul Mussolini

Penetrația capitalului italian în Abisinia continuă în ritmul spasmodic al bubuitelor de tun. Nici nu se putea ca acel care consideră războiul, drept cel mai important factor de progres, să nu lupte trup și suflet, pertru provocarea lui. La drept vorbind, nu am putea garanta, că în acțiunea mussoliniană ar contribui și sufletul, e însă sigur, că interesul material își spune cuvântul hotărător. Lucrurile nu sunt însă atât de simple pe cât ar părea, vedem foarte bine că „conceptiile” ducelui asupra războiului nu sunt împărtășite de ceilalți conducători de state. În orice caz, deslătuirea războiului împotriva Abisiniei nu i-a adus lui Mussolini nici o probă. Ceva mai mult, împotriva agresiunii mussoliniene s-au alipit chiar și statele care până mai eri erau în permanent conflict, dacă Franța nu ar fi încercat cu teami să menajeze pe Mussolini, atunci, unele state care stau în rezervă și-ar fi dat o entuziasmă adeziune pentru ingenunchierea Italiei. Bună, oră Germania sau Japonia s'ar fi asociat mai curând sancțiunilor militare decât celor economice. Dar tocmai de o asemenea asociere îi este frică Franței. Italia stă în calea Anschlusului și dacă aceasta ar fi distrusă, fără îndoială că o ofensivă germană nu ar întârziu. Astăzi alianțele sunt temporare, pe termene atât de scurte și de o atât de neșigură lealitate, încât nu se poate ști dacă un actual aliat nu va deveni apără dușman la sfârșitul ostilităților.

Mussolini este curagios. Nu pentru că îndrăsnit să provoace războiul, ci pentru că a contat pe prietenia Franței. Propriu zis nu pe prietenia Franței ci pe interesele acesteia, care dictează încurajarea imperialismului italian... Dar vezi că ducele a fost prea naiv, pentru să-și dea seama, că Franța privește cu durere, desvoltarea imperialismului britanic dar în același timp nu poate acționa direct împotriva lui,oricăt de periculoasă ar fi expansiunea engleză, ea ar fi în orice caz mai puțin periculoasă decât negligarea pericolului german. Si cu toate că pune piedici ascunse acțiunilor engleză, conservă totuși cu sfîntenie prietenia acesteia. O să regrete mult Mussolini că nu și-a dat seama de aceste împrejurări, care vor răsturnă fără îndoială toate planurile franco-italiene. Mussolini a intrat însă în joc și trebuie să joace. Ducele pune monumente în ținuturile unde a isbutit să învingă cu greu niște negri desculți și desarmați. Nu trebuie să uităm că Mussolini susține ideia războiului, pentru că e modul unde se poate evidenția curajul fiecărui. Trebuie să recunoaștem că Mussolini nu se desminte. Atacă cu gaze și avioane, orașe unde nu au rămas decât femeile și copiii.

Trebue să fim însă înțeleptători, nu susținem oare românul că „socoteala de acasă nu se potrivește cu cea din târg?”

Silvia Mendea

Târziu — noaptea — frațele își dădu obștescul sfârșit în brațele mele. Cât de mult m'am cutremurat în aceea clipă!

Câte sacrificii am făcut pentru înmormântare, numai D-zeu știe, căci nimeni nu mi-a dat un pic de ajutor.

Dar soarta nedreaptă mă urmărea la fiecare pas și după o lună plecă și mama.

Câtă durere! N'o iubisem pe mama în viață, dar mult am mai plâns în ultimile clipe!

Eu n'am cunoscut iubirea și sărutul mamei, n'am cunoscut desmierdările ei și mânăgăierile din zilele amărăte.

Dar în acea seară mohorâtă de sfârșit de iarnă, m'am văzut absolut singură în lume și eram cea mai nenorocită.

Îmi sfătuie înțima ultimile ei cuvinte, ultimile ei sfaturi:

„Draga mamei Silvia, (era prima dată când auziam cuvântul „draga mamei”) am fost o femeie rea.

De-ale PlugărieiLucruri bune de știut.I. Cele șapte porunci ale aratului.

1. Orice sămânță trebuie semanată în două arături: o arătură de capetenie și una ajutatoare.

2. Arătura de căpetenie trebuie să fie o arătură adâncă. Cele mai multe plante se mulțumesc cu o arătură de 20 cm. Specia și lucerna cer 30 cm. Pentru viață de vie și scoala de pomi pământul trebuie desfundat la 80 cm.

3. Bălegarul se îngroapă în pământ deodată cu aratura de căpetenie.

4. Arătura trebuie grăpată cât mai curând; dacă se poate chiar în aceeași zi.

5. Pământul trebuie arat când e reavânz.

6. Să nu arâm totdeauna în aceeași parte.

7. Pământul lipsit de semănături trebuie să fie totdeauna arat, grăpat și fără buruiană.

II. Cum putem socoti, câtă miere produce un stup.

Cantitatea de miere dintr'un stup este egală cu greutatea albinelor înmulțita cu ea însăși. De pildă albinele dintr'un stup cântăresc 3 kgr., ele vor face de $3 \times 3 = 9$ kgr. miere. Dacă sunt 4 kgr. de albine în stup, căpătam de $4 \times 4 = 16$ kgr. miere.

III. Cât ține sarcina la animalele de casă.

La vacă: 280—300 zile

La iapă: 330—350 zile

La scroafă: 111—119 zile

La oaie: 145—155 zile

IV. Cât bălegar putem căpăta pe dela vitele noastre.

1) Animale de soi și hrânite bine:

6000 Kgr. dela un cal

6000 Kgr. dela o vacă ținută la grăjd și păs.

9000 Kgr. dela o vacă ținută numai la grăjd

5000 Kgr. dela o junincă

7000 Kgr. dela un bou de jug

500 Kgr. dela o oaie

1000 Kgr. dela un porc

1500 Kgr. dela un porc pus la îngrășat

Dela păsări:

2500 gr. dela un porumbel

5500 gr. dela o găină

11.000 gr. dela o curcă

8500 gr. dela o rață

11.000 gr. dela o găscă

2) Animale de soi slab și hrânite săbă:

1000 Kgr. gunoi putred dela un cal

1500 Kgr. gunoi putred dela un bou

1200 Kgr. gunoi putred dela o vacă

100 Kgr. gunoi putred dela o oaie

180 Kgr. gunoi putred dela un porc

V. Cât pomă să sădăm pe un hecat

(cam 2 judecări)

70 nuci cu trunchiu înalt

100 cireșii „ „ „

156 vișini „ „ „

227 meri „ „ mijlociu

277 pruni „ „ „

400 peri „ „ „

416 piersici „ „ „

500 caisi „ „ „

1120 gutui în formă de tufă

1600 aluni „ „ „

VI. Listă soiurilor de poame recomandate de Ministerul Plugăriei din Ungaria pentru județul Hunedoara în anul 1908.

M' am dată toată viața la lucruri urătoare și toată viața mi-a plăcut să beau. Ce om bun e tatăl tău. Să-l respecti și să-l îngrijești cu cel mai mare devotament, căci a fost cel mai bun suflet ce poate exista.

Numai eu am fost o nemerică... ah... soarta haină... căci l-am înșelat toată viața... toată viața mi-am petrecut-o numai în desfrâu și beție... și astăzi... mi-e groază... mă sfidesc remușcările...

Nu merit să-mi spui „mamă“. Scuipămă, sfidescă-mi inima haină ce-am avut. Mă cutremur la toate neroziile ce le-am făcut în viață.

Tu, tu fata minierului nenorocit, ești cea mai nevinovată copilă; ai muncit ca o sclavă în această familie, și-ai ruinat sănătatea, și-ai pierdut viitorul... viitorul tău frumos, pătat cu nerușinare de mine... Tu n'ai cunoscut ce-i fericirea în viață, n'ai cunoscut viață...

Căzu zdrobită pe o pernă și continuă plângând:

1) Mere: Pătule, Ionathan, Roșii de Słetkin, Pepine Parker, Renete ananas, Pepine de Londra, Belle fleur galbene, Poalice, Coroș de Mada, Parmene aurii de iarnă, Calvile albe de iarnă, Renete de Canada, Renete Baumann, Renete mari de Cassel, Astrachan roșii, de Danzig, Gravenstein, Reneta Carmelitoi, Renete tămăioase, Roz de Virginia.

2) Pere: Untoase Amanis, Luiza bună din Avranches, Claireau, Gustoase de charneau, Untoase Hardenpont de iarnă, Izambert, Josefină din Malines, Untoase Napoleon, Bunul creștin de vară, Passe Colmar, Untoase six, Magdalene verzi de vară, Untoase Bosc, Bergamote de toamnă, Antoase Diei, Fondante de pădure, Untoase Liegel, Decan de iarnă, Decanul Societății, Ducesă de Anglōléme.

3) Prune: Bistrițe, Agen (în locurile mai uscate și calde) Tămăioase de Bistrița, de Braunau, Tămăioase târzii, Kirke, Vînete italienesti, Washington, Regina Victoria, Violete Diapree, Ringlote Althan, Ringlote mari verzi.

4) Cireșe: Aromate de Cisnădie, Timpurii de Coburg, Prințese, Mari negre, Dônenisen galbene, Roze de Georgiu (de o finețe fără seamă. N. T.), Hadelniger, Uriașe Goker.

5) Vîșine: Amarelle regale, Spaniole, Ostheim.

6) Nuci: de Sebeșel.

7) Câște și piersece: Numai în regiunile cu vîță. Nu interesează pe Zărăndeni.

Prof. Martin Ioan

Henderson.

Intr-un sanatoriu din Londra s-a stins bătrânuș Henderson. Un bătrân englez al pacifismului constructiv.

Viața lui a fost o ascensiune fantastică a proletarului spre aristocrație și spre culmile vieții publice engleze. Lucrătorul metalurg și de odinoară era acum președinte reuniri mondiale pentru dezarmare. O Universitate celebră îl conferă o plomă cu aceste distincții: „Altă dată el însuși muncitor, el este astăzi printre șefii și prinții muncitorilor. Altă dată muncitor, el prezidează astăzi conferința demarării și nimenei dintre noi nu a părut demn să prezideze această Adunare, care încearcă să oblige ca armele să cedeze pentru totdeauna toate“.

Henderson a fost un luptător perseverent pentru pace. Istoria vieții lui este și istorie a perseverenței. Dar Henderson a avut un sfârșit deziluzionant: a murit într-un timp, când undeva, departe, babaia un tan și manevra o flotă în plin răboiu...

Viața lui a fost o ascensiune fantastică. Însă viața lui a cunoscut și dureri. Omul emerit de Stat, din plomatul versat, prințul muncitorimei și laureatul premiului Nobel pentru pace s'a stins cu un regret cel mai de pură dincolo de viață. Regretul ultimului eșec.

„Românul“

Mica publicitate

XXX

— Dșoara K. P. Hălmagiu. Pentru ce nu primesc răspuns? Scrisoarea mea a plecat la 24 I. c. Astăzi, prompt. — »Jean«.

— Caut servitor, care să se priceapă la cal. — Adresa la redacție.

„Mi-e groază, mi-e rușine că am ajuns aceste clipe, atât de dureroase când sunt nevoie să fi față fiicei mele să-mi povestesc toate neroziile vieției.

Iartă-mă, scumpă Silvie. Își povestesc acestea și, pentru că nu pot să încăd ochii pănană ce nu mi mărturisesc oribilele păcate săvârșite în viață. Tatăl tău e la mină și nu știu dacă voi putea trăi până se va întoarce.

Tu tot Silvia vei rămâne, tot copila nenorocită și nevinovată, dar eu... nu merit să-mi spui cuvântul atât de scump „mamă“ și nici tatăl tău să-i zici „tată“.

Tu n'ai tată. Pe tatăl tău nu-l cunoști. Nici eu nu știu unde o mai fi. Știu atâta că era un bățiv mare și avea bani mulți. Mulți bani mi-a mai dat... și eu... am fost o nemerică... Iartă-mă scumpă mea Silvia, zise ea căzând în genunchi, în față mea.

„În noapte noapte când tatăl tău era la lucru la mină, acel bățiv venia la mine.

Setea după banii, după baile ce poate acel bățiv îi fura, m'au făcut să greșesc.

Dacă te rog, te înțeleg, ai mă de mine să nu mă ei și să mă iată...“

Colțul vesel.Iancu și Kossuth.

S'au înălțat doi prețini, un român și un ungur. Ungurul, de bătrânețe că și-a revăzut preținul, l-a poftit la crășmă să se cinstesc.

De căte ori ciocneau paharele, ungurul zicea: „Trăiască, Kossuth!“

„Trăiască, răspunde românul!“

Dela un timp, băutura a început să-și arate efectul. Româșul care se incurca de-al bineloa, abia se mai putea să pe picioare.

Ca să-și supere pe ungur și să scape de-a mai bătrâna, luă paharul și ciocni cu alungurului zicând: „Acum mai trăiască și Iancu!“ Ungurul sări ca frig de pe scaun și zise: „Nu Aceasta nu se poate!“

Româșul, atât a așteptat. Își vără repe-de degetul în gură și zise: „Atunci afară cu Kossuth!“ și începu să debordeze.

Ungurul voia să primească să trăiască și Iancu, dar era prea târziu. Kossuth zăcea pe podeaua crășmei. „Izvorășul“

Hălmagiu (j. Arad)

— Culturale. În ziua de 3 Noembrie a. c., se va juca în comuna Leasa, prima ședință a Cercului Cultural »Hălmagiu«.

— Diverse. Pe cale particulară aflăm

— și astăzi ne bucură — că dela 1 Noembrie dl Iosif Tarziu, își reia funcția — bine meritată — de subrevizor al circ. școlare Hălmagiu. Se zice că la domnii ceilății nu le place înțintul Hălmagiu. — Dece? Vom răspunde noi mai târziu. Odată cu această reintegrare, noi suntem mândrii de succesul »Zarandului«, fiindcă nu de mult noi am scris că singurul subrevizor indicat înțintului Hălmagiu, nu poate fi decât Iosif Tarziu — Să fie sănătos.

LOTUS

Cine comandă haine la

Croitoria Bontos

— Plaja Avram Iancu — Brădești are două avantaje: Are o haină frumos lucrată și ieftină. Cercetașă și vă veți convinge!

Comenzile, pentru Sf. Sărbători, vă rugăm, faceți-le oîn timp, ca să le putem executa bine.

Erată.

In N-ru treceat al ziarului în povestirea „Fata minierului“, s'au strecurat următoarele greseli, pe care rugăm cititorii a le îndrepta:

In loc de „Le coup de fondre“ și „Le coup de foudre“, se va cîti „Le coup de foudre“.

Stiri din Zarand

— Escrocherie ingenioasă. Tânărul Benkó Zoltan din Brad, împreună cu Stanciu Aron și Circo Tovi, din Șesuri, au mers la Arad și au vândut, unui oarecare cumpărător de aur, Breger, un Kgr. de aramă, în loc de aur. Si au încasat frumoasa sumă de 103.000 lei.

Dar spore nenorocii lor au fost prinși de organele polițienești și înaintați parchetului.

Ah... toate femeile cu moravuri ușoare ar trebui să plângă. Ruinează tineretul nevinovat și neștiutor...

— „Eu sunt prea mică să te iert, mama, i-am răspuns plângând. Numai D-zeu cel atotputernic, poate ierta. Eu n'șt am nimica; mă rog și mă voi ruga bunului D-zeu, să te ierte“...

Cătă murdarie în casa aceasta. Tatăl meu era... un altul... vai dar ce pot spune, când totul a fost pus la cale de... o mamă, de mama mea, care o viață nu s'a saturat de bani.“

— „Să spui la lumea n'reagă murdarile făcute de mine în viață, spuse mama în agonie. Mor cu grozave remușcări și reagă pe totu să mă ierte...“

„Căt am fost de lașă... mi-e scârbă de mine...“